

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/129/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323200120
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2323200120.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov: matka – C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. D. XXXX a otec – E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. D. XXXX, prechodne bytom E. XX, H., právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Wolf, s.r.o., so sídlom Hlavná 53, Galanta, IČO: 47 252 987, o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 21P/4/2023-399 zo dňa 26. júla 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 2 ods. 1, 360 ods. 1, § 366, § 367 ods. 1, 3, 4 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a § 324 ods. 1, 2, 3, § 325 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2 a § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vecne tým, že otec sa svojím návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 21.07.2023 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd ponechal maloleté dieťa v starostlivosti starých rodičov - I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom B. XXX, B. až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Alternatívne, aby súd nariadil starým rodičom maloletého dieťaťa, aby bezodkladne odovzdali maloleté dieťa do starostlivosti otca do času právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Súčasne otec navrhoval, aby súd nariadil otcovi, aby bežné výživné vo výške 1.000,- eur poukazoval na osobitný, otcom zriadený účet bez dispozície s týmito prostriedkami, po dobu platnosti uznesenia. Po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia prvoinštančný súd dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné nariaďovať neodkladné opatrenie. Zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe dočasnej úpravy. Z doposiaľ vykonaného dokazovania však súd prvej inštancie nemal preukázané, že by maloleté dieťa bolo v ohrození, čím nebola preukázaná naliehavá potreba okamžitého zásahu súdu nariadením neodkladného opatrenia. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčené, že starostlivosť o maloletého zabezpečujú od 20.06.2023 starí rodičia zo strany otca maloletého, keďže maloletý už druhýkrát odišiel od svojej matky tak, ako to vyplýva z jeho čestného vyhlásenia. Táto skutočnosť sama o sebe nesvedčí pre priame ohrozenie maloletého dieťaťa tak, aby súd bez akéhokoľvek dokazovania prevzal skutkové tvrdenia otca maloletého a rozhodol v zmysle jeho návrhu. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že otec nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého, ale o maloletého sa aktuálne starajú

jeho rodičia - starí rodičia maloletého. Predmetom konania vedeného vo veci samej je zmena zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Pokiaľ sa maloletý aktuálne nachádza v starostlivosti starých rodičov zo strany otca maloletého dieťaťa, s tým, že s touto situáciou sú uzročení obaja rodičia maloletého, terajšia situácia v rodine podľa názoru súdu prvej inštancie nevyvoláva nevyhnutnosť a naliehavosť potreby zabezpečiť ochranu práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa nariadením neodkladného opatrenia. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (v tomto prípade otca, ktorý ani nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté dieťa) formou neodkladného opatrenia bez toho, že by boli osvedčené výnimočné dôvody a obava o život a zdravie maloletého dieťaťa, by neprimeraným spôsobom zasiahlo do práv druhého rodiča, zvyhodňovalo by jedného rodiča pred druhým a mohlo by tak prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Podľa súdu prvej inštancie návrh otca na zmenu zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti, prípadne do starostlivosti starých rodičov presahuje rámec neodkladného opatrenia. Rozhodnutie, i keď len o dočasnom zverení maloletého v zmysle návrhu otca bez patričného dokazovania, by bol v rozpore so záujmami maloletého, keďže by nevychádzalo z objektívnych zistení preukazujúcich dostatočným spôsobom pomery rodičov a maloletého, najmä s ohľadom na to, že vzťah medzi maloletým a jeho otcom (vrátane jeho rodiny) bol dlhodobo narušený. Maloletý svojho otca odmietal, fyzicky ho napadol, ako aj s ohľadom na psychický stav maloletého, ktorý bolo dlhodobo hospitalizovaný v Detskej psychiatrickej liečebni K.. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zároveň poukázal na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 23.05.2023, z ktorej vyplýva, že maloletý pri rozhovore s kolíznym opatrovníkom dňa 19.05.2023 uviedol, že má s matkou dobrý vzťah. Stáva sa, že pri pretlaku emócií maloletý podľa vlastných slov vybuchne, čo si uvedomuje a sťažuje sa aj na veci, ktoré by mu bežne neprekážali. Maloletý však skonštatoval, že matka tieto jeho stavy chápe. K vzťahu s otcom maloletý dňa 19.05.2023 uviedol, že komunikuje s otcom telefonicky približne dvakrát do týždňa. Maloletý sa tiež vyjadril, že by uvítal zo strany otca návrhy spoločných programov, zároveň však uviedol, že nechce byť nútený k stretávaniu sa s otcom a nechce chodiť nikam na silu. Maloletý tiež uviedol, že striedavú osobnú starostlivosť nepovažuje za vhodné riešenie. Z uvedeného je zrejmé, že maloletý sa približne pred dvomi mesiacmi jednoznačne vyjadril, že chce zostať v osobnej starostlivosti matky, s ktorou majú vytvorený dobrý vzťah a s otcom sa chce stretávať na základe vzájomnej dohody. Tvrdenia otca o tom, že matka nezvláda starostlivosť o maloletého, resp. že by neprejavovala záujem o maloletého súd prvej inštancie nemal žiadnym spôsobom osvedčené. Zároveň prvoinštančný súd poukázal na skutočnosť, že maloletý sa v predloženej čestnom vyhlásení vyjadril, že chce byť zverený do starostlivosti otca, pričom ide o protichodné želanie maloletého oproti stavu z mája 2023, pričom prvoinštančný súd nemal za preukázané, čo (alebo kto) takýmto výrazným spôsobom zapôsobilo na maloletého a spôsobilo razantnú zmenu jeho želania. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia však vyplýva, že otec aktuálne nemá vytvorené (najmä bytové) podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, a teda aj prípadné zverenie maloletého do starostlivosti otca by v súčasnosti znamenalo ponechanie dieťaťa v starostlivosti starých rodičov. Nie je možné súhlasiť ani s tvrdením otca, že matka nemá záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, keďže z predloženej e-mailovej komunikácie medzi rodičmi maloletého zo dňa 29.06.2023 jednoznačne vyplýva, že matka by súhlasila s dočasným zverením dieťaťa do starostlivosti otca, avšak iba za predpokladu, že starostlivosť o dieťa bude fakticky zabezpečovať otec maloletého (tak, ako si to aktuálne praje aj maloletý), nie jeho rodičia. Zo samotného návrhu otca je však zrejmé, že takáto možnosť aktuálne neprichádza do úvahy - otec vo svojom návrhu uvádza, že sa aktuálne snaží vytvoriť pre maloletého podmienky pre bývanie s otcom, ktoré teda v súčasnosti zrejme nemá vytvorené. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti osoby odlišnej od rodičov dieťaťa je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov, a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti teda prichádza do úvahy najmä v prípadoch, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj v prípade zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Aj v prípade, že má súd preukázané, že u jedného z rodičov nie sú predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, musí skúmať, či osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nie je schopný zabezpečiť druhý z rodičov. V danom prípade však súd prvej inštancie nemal osvedčené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zverenie maloletého do osobnej starostlivosti starých rodičov, keďže obaja rodičia maloletého majú predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa.

Prípadným rozhodnutím o zverení maloletého do osobnej starostlivosti starých rodičov by došlo k faktickému obmedzeniu rodičovských práv a povinností, pričom takéto obmedzenie by v danom prípade nebolo podľa názoru súdu opodstatnené. Podľa súdu prvej inštancie otec v podanom návrhu neosvedčil potrebu bezodkladnej a naliehavej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, preto nie je daný žiadny dôvod, aby súd do vzťahov účastníkov konania zasahoval formou neodkladného opatrenia. Keďže v otázke zverenia maloletého nedošlo k žiadnej zmene, súd prvej inštancie návrh otca na poukazovanie bežného výživného na maloletého na osobitný, otcom zriadený účet taktiež vyhodnotil ako nedôvodný.

3. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec prostredníctvom právnej zástupkyne. Poukázal na to, že súd prvej inštancie pochybil pri zabezpečení podkladov pre rozhodnutie. Dňa 21.07.2023 prvoinštančný súd vyhotovil výzvu adresovanú Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta o urgentné prešetrenie pomerov s lehotou 3 dní na doručenie správy, pričom táto výzva bola úradu doručená dňa 24.07.2023. Úrad vydal správu dňa 27.07.2023, avšak súd prvej inštancie rozhodol už dňa 26.07.2023. Zo správy predloženej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vyplynuli z výpovede starej matky zo strany otca maloletého, ako i z výpovede samotného maloletého skutočnosti, ktoré potvrdzovali tvrdenia otca o tom, že maloletý je u starých rodičov bez záujmu matky o jeho návrat a bez akejkoľvek starostlivosti o maloletého zo strany matky (ktorú videl len raz od úteku, keď si bol vziať svoje osobné veci, aby si ich presťahoval k starým rodičom). Bol to otec, ktorý po úteku maloletého od matky, odviezol syna ku svojim rodičom, dal im na výživu maloletého 200,- eur a kúpil mu všetko, čo potreboval. Maloletý potvrdil, že si vie predstaviť, že by dočasne býval u svojich starých rodičov a potvrdil aj tvrdenia otca o vzťahu matky so synom, ako i jeho záujem ísť do starostlivosti otca. Súd prvej inštancie teda nečakal na správu kolízneho opatrovníka, čo viedlo spolu s nesprávnym vyhodnotením skutkového stavu, ako i s nesprávnym právnym posúdením k záveru súdu prvej inštancie o neopodstatnenosti nariadenia neodkladného opatrenie. Z elektronického súdneho spisu vyplýva pasivita matky, ktorej sa doručilo predvolanie na pojednávanie (25.09.2023) fikciou doručenia a ktorej sa pre jej nezáujem o maloletého ani nepodarilo kolíznym opatrovníkom dovolať v rámci urgentného šetrenia, kedy bola opakovane podľa predloženej správy kontaktovaná telefonicky dňa 25.07.2023 a na zmeškané hovory nereagovala. Podľa otca neupravenie práv a povinností starých rodičov vo vzťahu k maloletemu vystavuje maloletého ohrozeniu života a zdravia. Toto riziko potvrdzuje existencia suicidálnych sklonov a sklonov k sebapoškodzovaniu. Maloletý je dlhodobo psychiatrickým pacientom s poruchami správania a s ťažko predvídateľným vývojom jeho ochorenia, ktoré si kedykoľvek môže vyžadovať lekársku starostlivosť. Býva opakovane hospitalizovaný. Hoci má súd vychádzať z aktuálnej situácie, pri ktorej má nielen osvedčenú, ale dokonca preukázanú skutočnosť, že maloletý nie je v starostlivosti matky, ale tretej osoby, ponecháva všetky práva ohľadom starostlivosti matke, od ktorej maloletý opakovane ušiel a nemá záujem o návrat z dôvodov, ktoré sám popísal v čestnom vyhlásení, ktorého obsah súd prvej inštancie vyhodnotil ako pravdivý, avšak výrok uznesenia naň nereflektuje. Podľa otca sa súd prvej inštancie zaoberal napadnutím otca zo strany maloletého, ku ktorému došlo pred takmer 2 rokmi a zároveň vychádzal zo správy kolízneho opatrovníka, ktorá je v rozpore s obsahom čestného vyhlásenie maloletého, ktoré spísal maloletý s odstupom viac ako mesiaca potom, čo bol vypočutý kolíznym opatrovníkom. Prvoinštančný súd teda pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho zhodnotenia osvedčených skutočností, resp. z dôkazov, ktoré boli zabezpečené v konaní pred tým, ako došlo ku skutočnostiam odôvodňujúcim nariadenie neodkladného opatrenia. Hoci sa maloleté dieťa v poslednej lekárskej správe predloženej spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia vyjadrilo odlišne ohľadom striedavej osobnej starostlivosti v porovnaní s vyjadrením, na ktoré odkazuje súd prvej inštancie, posledné vyjadrenie maloletého súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy a stotožnil sa len s predchádzajúcim vyjadrením maloletého, napriek tomu, že maloletý uviedol, že striedavá osobná starostlivosť v trojmesačných intervaloch by mu vyhovovala. Otec ďalej poukázal na to, že súd prvej inštancie si protirečí, keď na jednej strane považuje otcom i maloletým tvrdenú skutočnosť, že maloletý nie je v starostlivosti matky, za osvedčenú a dôveryhodnú, pričom na strane druhej spochybňuje otcom i maloletým tvrdenú skutočnosť o neschopnosti matky postarať sa o maloletého. Je síce pravdou, že otec aktuálne nemá vytvorené bytové podmienky, avšak matka neprejavila záujem, že by chcela, aby sa k nej maloletý vrátil. Matka je stotožnená s tým, že sa maloletý nachádza u starých rodičov zo strany otca maloletého, čo potvrdzuje dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia ponechaním maloletého dočasne v náhradnej starostlivosti starých rodičov. Rodičia maloletého nezabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletého. Táto je komplexne zabezpečovaná starými rodičmi maloletého. V súvislosti so zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti výživného otec uviedol, že súd prvej inštancie mal nepochybne za preukázané, že výživné, ku ktorému je otec zaviazaný ostatným rozhodnutím vo veci, matka nespotrebováva na potreby maloletého. Preto je podľa otca

opodstatnené, aby bolo toto výživné poukazované na osobitný účet a následne bolo súdom rozhodnuté o jeho použití, resp. o jeho poukázaní starým rodičom na refundáciu nákladov, ktoré v súvislosti so starostlivosťou o maloletého mali od 20.06.2023. Otec v ďalšom poukázal na to, že vzhľadom na dĺžku konania vo veci samej a aktivitu matky v konaní, je potrebné aktuálnu situáciu riešiť formou navrhovaného neodkladného opatrenia. Záverom odvolania otec navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým uloží starým rodičom maloletého - I. B., nar. XX.XX.XXXX a J. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom B. XXX, B. povinnosť, aby bezodkladne odovzdali maloletého do starostlivosti otca, a to do času právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Zároveň sa domáhal, aby mu bola neodkladným opatrením uložená povinnosť poukazovať bežné výživné vo výške 1.000,- eur určené rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn 8P/44/2016 zo dňa 20.12.2016 na osobitný, otcou maloletého zriadený účet bez dispozície s týmito prostriedkami po dobu platnosti uznesenia.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP, § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez väznanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

5. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

7. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

8. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok

nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

12. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/3/2010).

13. Úlohou súdu prvej inštancie rozhodujúceho o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bolo posúdiť, či osvedčil, že bez ním navrhovanej úpravy pomerov sú práva účastníkov konania (v tomto prípade najmä maloletého) ohrozené, teda že existuje naliehavá potreba nariadiť navrhované neodkladné opatrenie. V danom prípade odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel po preskúmaní obsahu spisu k záveru, že nebolo nevyhnutné bezodkladne upraviť vzťahy účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca.

14. Odvolací súd mal z obsahu spisu za osvedčené, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Galanta, č. k. 8P/44/2016-34 zo dňa 20.12.2016, právoplatným dňa 07.01.2017, rozvedené. Predmetným rozsudkom súd zároveň schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloleté dieťa na čas po rozvode zverilo do osobnej starostlivosti matky s tým, že každý z rodičov je oprávnený maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, otec maloletého dieťaťa bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 1.000,- Eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode. Zároveň bol upravený styk otca maloletého dieťaťa s maloletým dieťaťom. Naposledy vo veci starostlivosti o maloleté dieťa rozhodoval Okresný súd Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/45/2019. V predmetnom konaní rozsudkom č. k. 21P/45/2019-1721 zo dňa 04.07.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.12.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 26CoP/82/2022-1825 zo dňa 16.11.2022, súd zvýšil výživovaciu povinnosť otca maloletého dieťaťa na maloleté dieťa zo sumy 1.000,- Eur mesačne na sumu 1.300,- Eur mesačne, s účinnosťou od 11.03.2019, s tým, že sumu 300,- Eur mesačne na tvorbu úspor maloletému dieťaťu je otec maloletého dieťaťa povinný poukazovať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na osobitný účet maloletého dieťaťa zriadeného matkou maloletého dieťaťa. Nedoplatok na výživnom na tvorbu úspor za obdobie od 11.03.2019 do 30.06.2022 vo výške 11.903,28 Eur súd povolil otcovi maloletého dieťaťa zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 350,- Eur až do zaplatenia, splatných spolu s bežným výživným a výživným na tvorbu úspor, na osobitný účet zriadený matkou maloletého dieťaťa s účinnosťou oznámenia názvu a čísla účtu matkou maloletého dieťaťa s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Matke maloletého dieťaťa súd uložil povinnosť zriadiť osobitný účet maloletému dieťaťu a oznámiť jeho názov a číslo otcovi maloletého dieťaťa do 15 dní od doručenia rozsudku, pričom na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu. Výrokom V. predmetného rozsudku súd zároveň zamietol návrh otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného na maloleté dieťa. Uznesením č. k. 21P/45/2019-1837 zo dňa 02.12.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2022, Okresný súd Galanta konanie o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vylúčil na samostatné konanie. Predmetné konanie je vedené na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 21P/4/2023.

15. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zo dňa 12.09.2023 vyplýva, že tento kontaktovala matka maloletého, ktorá uviedla, že dňa 30.08.2023 bola telefonicky kontaktovaná maloletým A., ktorý ju žiadal aby prišla pre neho do domácnosti starých rodičov v obci B. a zobrala ho k sebe do G.. Podľa uvedenia matky v uvedený deň si maloletého vyzdvihla v domácnosti starých rodičov zo strany otca a od tej doby sa maloletý zdržiava v jej domácnosti na adrese L. XXXX/X, G.. Matka dodala, že k uvedeným skutočnostiam jej maloletý uviedol iba to, že u starých rodičov zo strany otca to nefungovalo, stará matka sa na maloletého urážala a preto sa chcel vrátiť k matke. Matka uviedla, že formou správy ju kontaktoval aj otec maloletého a žiadal ju aby si maloletého zobrala k sebe. Podľa vedomia matky maloletý od príchodu do domácnosti matky s otcom nekomunikuje a maloletý sa jej vyjadril, že otec je „falošný“. Matka ďalej uviedla, že až po príchode maloletého koncom mesiaca august 2023 do jej domácnosti sa dozvedela prostredníctvom maloletého, že bol od 03.08.2023 do 18.08.2023 hospitalizovaný na psychiatrii v M. z dôvodu predávkovania liekmi (oznámenie o hospitalizácii maloletého úradu nemocnicou nebolo zaslané). Podľa uvedenia matky sa jej maloletý priznal až po príchode domov napriek tomu, že už aj predtým bol v jej domácnosti po prepustení z nemocnice. Matka uviedla, že maloletý má od hospitalizácie zvýšené dávkovanie liekov a má plánovanú kontrolu u psychiatričky dňa 07.09.2023, následne u svojho psychiatra A. M.. Matka záverom uviedla, že maloletý začal od 04.09.2023 navštevovať Súkromnú strednú odbornú školu v meste N., no už po prvom dni maloletý matke uviedol, že by radšej navštevoval školu v M. so zameraním na programovanie. Ďalej uviedli, že dňa 12.09.2023 telefonicky kontaktovala ich úrad matka maloletého a uviedla, že s maloletým absolvovala kontrolné vyšetrenie u psychiatričky v M.. Psychiatrička podľa slov matky uviedla, že maloletý je kludnejší, predpísala mu lieky a odporučila ustálené prostredie. Matka uviedla, že sa dozvedela počas návštevy u lekára, že po predávkovaní liekmi maloletého prijali do nemocnice v H. a odtiaľ previezli do M., kde strávil deň na oddelení JIS a následne na psychiatrické oddelenie.

16. Ako vyplýva, z obsahu správy Úradu práce a sociálnych vecí, ktoré otec nepoprel, dieťa sa opäť nachádza v starostlivosti matky, kam odišiel maloletý na svoju žiadosť a podľa tvrdenia matky, dokonca sám otec ju žiadal, aby si maloletého vzala k sebe. V súčasnosti by mal byť aj jeho zdravotný stav s ohľadom na svoju diagnózu stabilizovaný. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že maloletý sa toho času nachádza v starostlivosti matky a starostlivosť o maloletého je matkou zabezpečená (opak osvedčený nie je), pričom prvoradáý je záujem maloletého. Úprava pomerov formou neodkladného opatrenia, ako aj zmena takejto úpravy má byť výnimočná s prihliadnutím na charakter tohto inštitútu. Odvolací súd má za to, že pomery medzi účastníkmi sú nateraz dostatočne stabilizované na to, aby postačovali na preklopenie obdobia do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom konaní súd vykoná riadne a úplné dokazovanie, na základe ktorého rozhodne o tom, či tu sú splnené podmienky na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, resp. iný spôsob úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, než je upravený doteraz.

17. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia k otcom uvádzaným skutočnostiam ďalej uvádza, že pokiaľ sa otec domáha odovzdania maloletého do svojej starostlivosti, otec sám uviedol, že nemá vytvorené bytové podmienky a preto nie je odvolaciemu súdu zrejmé, či a akým spôsobom (s ohľadom na záujem maloletého) by bol schopný zabezpečiť jeho starostlivosť. Keďže maloletý sa opäť sa nachádza v starostlivosti matky, keď ako je uvedené už vyššie, pomery medzi účastníkmi sú nateraz dostatočne stabilizované na to, aby postačovali na preklopenie obdobia do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom konaní súd vykoná riadne a úplné dokazovanie, ktoré presahuje rámec konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a ktoré bude vykonané v konaní vo veci samej. Je nutné sa stotožniť i s konštatovaním súdu prvej inštancie, pokiaľ súd poukázal na skutočnosť, že maloletý sa v predložennom čestnom vyhlásení vyjadril, že chce byť zverený do starostlivosti otca, pričom ide o protichodné želanie maloletého oproti stavu z mája 2023, pričom prvoinštančný súd nemal za preukázané, čo (alebo kto) takýmto výrazným spôsobom zapôsobil na maloletého a spôsobil razantnú zmenu jeho želania. Pokiaľ ide o náhradnú osobnú starostlivosť, rovnako už súd prvej inštancie zdôvodnil kedy a za akých podmienok je možná v bode 26 svojho rozhodnutia a s ktorým sa i odvolací súd stotožňuje. Tu treba tiež uviesť, že toho času podľa vyjadrenia matky, maloletý už nejaví záujem o starostlivosť zo strany starých rodičov. Hoci maloletý 20.06.2023 odišiel od matky, vzhľadom na predchádzajúce vyjadrenia z jeho strany, jeho vek, ale i zdravotný stav (psychické problémy) nie je žiaduce, aby bez hlbšieho skúmania a dokazovania bolo rozhodnuté o zmene výchovného prostredia neodkladným opatrením, keď tak ako súd prvej inštancie ani odvolací

súd nemal za osvedčenú naliehavosť a potrebu jeho nariadenia, hoci i iným spôsobom než navrhoval otec.

18. Na základe uvedeného je potom nedôvodný aj návrh otca ohľadom poukazovania výživného na osobitný účet, keďže maloletý sa nachádza v starostlivosti matky a otázka výšky výživného už bola riešená v samostatnom konaní.

19. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam ani odvolací súd nepovažoval v tomto prípade za naplnené podmienky nevyhnutné na to, aby súd prvej inštancie pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca. Berúc do úvahy charakter inštitútu neodkladného opatrenia tu samozrejme nebol priestor na podrobné vykonávanie dôkazov, keďže súd prvej inštancie rozhodoval v skrátanom konaní, avšak tie skutkové zistenia, ktoré zo spisu vyplývajú, postačujú na vyslovenie záveru, že v súčasnosti potreba navrhovaného neodkladného opatrenia nie je osvedčená ako to správne skonštatoval súd prvej inštancie, na ktorom závere v plnom rozsahu zotrváva aj odvolací súd.

20. Vychádzajúc z uvedeného, keďže otec ani v odvolacom konaní neosvedčil žiadne také skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, a ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

21. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, keď o prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté až v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 CMP).

22. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).